

Jaarverslag Veilig Publieke Taak (VPT) 2025

Maak het bespreekbaar

Dit jaarverslag gaat over veilig publieke taak (VPT) binnen de ambtelijke organisatie. VPT is het beleid en de aanpak in Nederland gericht op het beschermen van medewerkers met een publieke taak tegen agressie, intimidatie en geweld. De provincie Overijssel staat voor een veilige publieke taak: een organisatie waarin medewerkers hun werk professioneel en met vertrouwen kunnen uitvoeren, zonder hinder van bedreiging of intimidatie. Vanuit deze overtuiging bewaken we onze norm, zoals vastgelegd in het protocol Agressie & Geweld.

Agressie heeft directe impact op het welzijn van medewerkers, op de kwaliteit van onze dienstverlening én op de democratische besluitvorming. Daarom heeft de provincie in 2025 stevig geïnvesteerd in bewustwording, deskundigheid, preventie en structurele borging van VPT. De aanpak tegen agressie vraagt om een lange adem; het is geen strijd die we alleen kunnen voeren. We werken nauw samen met ketenpartners zoals het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Justitie en Veiligheid, politie, Openbaar Ministerie, gemeenten, andere provincies en hulpverleningspartners. Door samenwerking, kennisdeling en een gedeelde norm kunnen we agressie stoppen, terugdringen en de schade beperken.

Doelstellingen 2025

- **Kennis & meldingsbereidheid:** Alle medewerkers en teamleiders zijn bekend met het protocol Agressie & Geweld en weten hoe te handelen.
- **Inzicht in aard, omvang en impact:** De provincie verzamelt en benut data over agressie-incidenten om gericht te kunnen sturen en preventief te werken.
- **Actieve sturing op preventie:** Door systematisch en programmatisch te werken wordt op termijn een afname van incidenten nagestreefd.
- **Heldere procesafspraken:** Duidelijke stappen en escalatielijnen versterken de interne samenwerking en professionaliteit.
- **Provincie als kennismakelaar:** Overijssel draagt actief bij aan het landelijke netwerk en deelt kennis met landelijke en regionale partners.

Realisatie acties 2025

1. Actualisatie Protocol Agressie & Geweld

In 2025 is het protocol volledig geactualiseerd en vastgesteld.

Belangrijke actualisaties zijn:

- duidelijke escalatielijnen en rollen;
- nieuwe categorieën digitale agressie, zoals doxing en online intimidatie;
- afspraken over nazorg en terugkeergesprekken;
- verduidelijking van registratieprocessen en het gebruik van meldformulieren.

Het vernieuwde protocol is breed gedeeld via intranet en teambijeenkomsten.

2. Deskundigheidsbevordering

De provincie bracht in 2025 de behoefte aan scholing in omgaan met emoties en agressie opnieuw in kaart. Diverse functies kennen een verhoogd risico, zoals balie- en publieksfuncties, toezicht en handhaving in het veld, vergunningverlening en chauffeurs van bestuurders.

De Overijssel Academy heeft de training 'omgaan met emotie en agressie' aangeboden van 2023 t/m 2024. In die periode zijn er 236 medewerkers (inclusief leidinggevend) getraind. Voor deze periode waren er een aantal teams die zelf ergens een training hebben ingekocht en hebben gevolgd. Vanaf 2025 zijn er geen trainingen meer geweest. In 2026 start er een nieuw opleidingsprogramma. Nieuwe medewerkers volgen een basistraining; ervaren collega's een verdiepende variant. Ook worden er specialistische trainingen aangeboden voor leidinggevend.

3. Bewustwording & Meldingsbereidheid

In aanloop naar de Week van de Weerbaarheid (maart 2026) zijn diverse bewustwordingsactiviteiten uitgewerkt. De week richt zich op thema's als ondermijning, integriteit, fraude, informatiebeveiliging en agressie. Onderdeel hiervan zijn workshops, ervaringsverhalen, normstellingssessies en een interne campagne gericht op meldingsbereidheid.

De meldingsbereidheid is in 2025 zichtbaar toegenomen. Dit is een positieve ontwikkeling, omdat medewerkers sneller en beter incidenten registreren. Tegelijkertijd kunnen we op basis van de beschikbare gegevens niet met zekerheid vaststellen of het daadwerkelijke aantal agressie-incidenten is toegenomen, gelijk gebleven of gedaald. De stijging in meldingen kan dus deels of volledig worden verklaard door de hogere meldingsbereidheid, maar de precieze verhouding daartussen kunnen we op dit moment niet duiden. Reden hiervoor is dat meldingen voor 2025 nauwelijks werden geregistreerd of opvolging aan werd gegeven. De data die we nu verzamelen, zal ons voor de komende jaren een vollediger beeld gaan geven.

4. Registratiesysteem

In 2026 wordt een nieuw systeem voor agressieregistratie geselecteerd en geïmplementeerd. Het systeem biedt:

- veilige, uniforme registratie;
- dashboards en trendinformatie voor management;
- koppeling met nazorg-processen;
- een stevige basis voor datagedreven preventie.

5. Werkgroep Weerbaarheid

De vernieuwde werkgroep Weerbaarheid - met vertegenwoordiging van integriteit, ondermijning, fraude, informatiebeveiliging en agressie - fungeert als centraal coördinatie- en kennisplatform met een gezamenlijke jaaragenda. Deze integrale samenwerking versterkt beleid, uitvoeringskracht en samenhang.

6. Deelname landelijk VPT-netwerk

Overijssel nam in 2025 actief deel aan het landelijke netwerk van provincies. Onderwerpen waren onder andere agressieprotocollen, normstelling door bestuur en professionals, en de integrale aanpak van preventie. De provincie werd hierin gepositioneerd als actieve sparringpartner.

Resultaten en impact

Meldingen en opvolging

In 2025 werden 54 meldingen geregistreerd, hoewel er (nog) geen passend systeem was en meldingen dus soms dubbel voorkwamen. Daarnaast spelen er in dezelfde zaken ook meerdere gedragingen. Er is bijvoorbeeld sprake van verbale agressie én verward gedrag. De cijfers geven indicatie van de aard van incidenten:

Soort melding	aantal
Verbale agressie	20
Fysieke agressie	2
Psychische agressie	21
Suïcidale uitingen	2
Verward/onbegrepen gedrag	6
Dominant klaag-/vraaggedrag	2

In totaal werden 42 maatregelen opgelegd, variërend van waarschuwingen en stopgesprekken tot contactafspraken, politierapportages en externe interventies. Op elke melding is een passende en proportionele actie ondernomen, in afstemming met medewerkers, leidinggevenden en indien nodig politie of Openbaar Ministerie.

Opgelegde sancties / maatregelen	aantal
Brief (aanspreken gedrag/waarschuwing)	10
Herstel of stop-gesprek	13
Contactafspraken uitleg	3
Melding politie	7
Aangifte politie	1
Anders, bijv. extern opgepakt	5
Geen actie (bijv. in het geval anoniem persoon)	3
Geen actie, maar advies collega	15

Verder is er een duidelijke toename te zien in het aantal adviesvragen van collega's rondom het organiseren van bijeenkomsten met inwoners en ondernemers.

Collega's zoeken vaker ondersteuning bij het inschatten van eventuele risico's, het bepalen van passende veiligheidsmaatregelen en het voorbereiden van teams op mogelijke spanningen of emotionele reacties vanuit het publiek. Ook worden steeds meer adviesvragen gesteld over rolverdeling, communicatieafspraken en het hanteren van de norm tijdens en na de bijeenkomst. Deze ontwikkeling laat zien dat medewerkers zich bewuster zijn van hun eigen veiligheid, eerder aan de bel trekken en het VPT-kader actief benutten om bijeenkomsten veilig en professioneel te laten verlopen.

Afhankelijkheden en aandachtspunten

Formatie: de VPT-rol is per 2025 structureel geborgd.

Draagvlak: voortdurende aandacht voor normstelling bij politiek ambtsdragers en leidinggevenden blijft noodzakelijk.

Interne sociale veiligheid: een stevig veilig werkklimaat is essentieel en vraagt om koppeling met HR-beleid en vertrouwenspersonen.

De rol van de VPT-adviseur: sleutel tot vooruitgang

De sterke stijging van meldingen - van 9 in 2024 naar 54 in 2025 - is vooral een teken van een gezondere meldcultuur. De VPT-adviseur speelde hierin een centrale rol door laagdrempelig te zijn, normbeseft te vergroten, het belang van melden te benadrukken, zorgvuldig en vertrouwelijk met meldingen om te gaan en de verbinding te leggen tussen teams, leidinggevenden en bestuur.

Conclusie

2025 was een jaar waarin de basis voor een stevige, duurzame VPT-aanpak is gelegd. Protocollen zijn herzien, bewustwording is gegroeid, de meldcultuur verbeterde aanzienlijk en de samenwerking - intern én landelijk - is versterkt. De provincie Overijssel heeft daarmee een solide fundament geplaatst voor verdere professionalisering in 2026 en de jaren daarna.